

OPEN
ACCESS

Podpora neformálně pečujících v komunitě

Martina Macurová¹

Centrum pro komunitní práci střední Čechy od svého vzniku usiluje o **posílení principů přímé demokracie, transparentnosti a zlepšení správy věcí veřejných**. Usilovně pracujeme na **rozvoji otevřené, tolerantní a spolupracující společnosti**, která se nebojí hledat netradiční formy pomoci a podpory. Důležité je pro nás zaměřovat se i na skupiny občanů, kteří nejsou vidět ani slyšet.

Toto je jeden z důvodů, proč se v posledních 10 letech zaměřujeme i na rozvoj komunitní koordinované pomoci rodinám a jednotlivcům, kteří pečují o své blízké, tzn. o děti či dospělé se zdravotním znevýhodněním, o partnery, stárnoucí rodiče či sourozence. Podporujeme samotné pečující, ale také děti a mladé dospělé se zdravotním znevýhodněním a jejich zdravé sourozence.

Základem naší činnosti je hledat zdroje pomoci v místních komunitách, a to jak profesionálních služeb, tak komunitní pomoci. Věříme, že si vzájemně chceme pomáhat, ale ne vždy víme jak. Profesionální pomoc prostřednictvím kvalitních a dostupných sociálních, zdravotních a dalších služeb je důležitá, ale ne vždy dokáže reagovat na všechny potřeby či situace.

Vzájemná pomoc je důležitou součástí našich životů a někdy je potřeba jít jí na-proti.

V roce 2021 jsme se rozhodli reagovat na potřebu pečujících rodin a jejich dětí s intelektovým znevýhodněním ve Středočeském kraji. Zajistit jim odlehčení, ale současně umožnit jejich dětem strávit pár hodin měsíčně s někým jiným, než je rodič, babička, sourozenec či profesionál. Dát jim možnost zkoušet, že jsou věci, které zvládnou samy, bez svých blízkých, dát jim zažít, že i oni mohou mít svého „partáka“. Začali jsme pilotně rozvíjet homesharing ve Středočeském kraji.

HOMESHARING MĚNÍ ŽIVOTY

Homesharing aneb sdílená péče je přirozený/komunitní způsob podpory rodin dětí a mladých dospělých s intelektovým znevýhodněním, který přes 30 let funguje v Irsku. V České republice pomalu zapouští kořeny. V roce 2017 se s irským homesharingem seznámila organizace Naděje pro děti úplňku, z.s. a rozhodla se ověřit, zda je možné homesharing realizovat i v České republice. A dnes již víme, že je. Díky podpoře Nadačního fondu ABAKUS se podařilo postupně zapojit další organizace. V současné době je 8 organizací, které homesharing v ČR realizují, a 3 se na rozjezd připravují.

1 Centrum pro komunitní práci střední Čechy

CO JE HOMESHARING

- *Forma podpory dětí nebo dospělých s intelektovým znevýhodněním a jejich pečujících, při níž dítě/dospělý pravidelně pobývá u hostitele. Hostitel pečuje u sebe doma po určitou dobu o dítě/dospělého tak, jako by pečoval o člena své rodiny. Hostitel pečuje v jednu chvíli právě o jedno dítě/dospělého a péče probíhá v přirozeném prostředí.*
- *Sdílená péče o dítě/dospělého v rámci komunity zaštitěná doprovázející organizací. Doprovázející organizace dbá na bezpečný rámec homesharingu.*
- *Doplňk k přirozené či institucionální podpoře dítěte/dospělého (Pudlovská, Třešňáková 2024).*

JAK HOMESHARING PROBÍHÁ

Jedná se o formu podpory, kdy vyhledáváme lidi z řad veřejnosti, kteří by se chtěli stát tzv. hostiteli. Jedná se o lidi, kteří mají pár hodin volného času v měsíci, které by chtěli „darovat“. Na začátku společně zjišťujeme, zda je pro ně zapojení do homesharingu vhodné, zda mají potřebné kapacity, předpoklady apod. Podmínkou je, mimo jiné, i absolvování přípravy hostitelů. Na druhé straně máme zájemce z řad pečujících rodin a jejich dětí, které na vstup do homesharingu také připravujeme a mapujeme vzájemné představy.

V současné době máme v našem kraji za sebou více jak desítku pečujících rodin a jejich dětí, které se nám povedlo propojit s hostiteli. Tzn., podařilo se nám poskládat časové kapacity hostitele, jeho možnosti, zájmy a představy, jak trávit čas s dítětem, s představami pečující rodiny i dítěte. Vypadá to jednoduše, ale za vším je mnoho setkání, procházek, mapování, seznamování, ověřování, dohod, podpor, obav a odvahy.

PROČ HOMESHARING

Homesharing je postaven na budování vzájemných vztahů a budování komunity. Nejedná se o vztahy, na jaké jsme zvyklí, např. ze sociálních služeb („klient“ a „poskytovatel služby“), ale o partnerské vztahy, kde má každý aktivní roli a jsou zohledňovány jeho individuální potřeby, tzn. potřeby dětí, hostitelů, ale i pečujících rodičů. Jak homesharing v dané rodině „vypadá“, je společným dílem všech zapojených.

Díky homesharingu se nám daří přirozeně doplňovat profesionální pomoc a využít potenciálu komunity. Dochází k podpoře přirozené separace dítěte. Dítě získává nové zkušenosti s navazováním vztahů mimo rodinu a profesionály. Získává možnost zvládnout některé kroky životem bez rodičů, odborníků, zvládnout je samo se svým „partákem“/hostitelem. Má možnost mít někoho pouze pro sebe, stejně jako jeho zdravý sourozenec, za kterým chodí kamarádi. Rodiče získávají podporu, že na péči nejsou sami, mají prostor se věnovat sobě, dalším zdravým dětem v rodině. A hostitelé získávají nové zážitky, např., jak říká jedna naše hostitelka: „*Fíla mně naučil být tady a teď.*“

NA ZÁVĚR

Homesharing ukazuje sílu vzájemné pomoci i v tak složité oblasti, jako je péče o jednu z nejzranitelnějších skupin — lidí s intelektovým znevýhodněním.

Toto video hovoří za vše:

Více na: www.homesharing.cz a www.komunitne.cz

LITERATURA

PUDLOVSKÁ, Alena; TŘEŠŇÁKOVÁ, Petra
a kolektiv. *Homesharing — Základní metodika
pro doprovázející organizace*. Vydání 2. Praha:
Naděje pro děti úplňku z.s., 2024.